

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

KỶ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI QUỐC GIA
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
NĂM HỌC 2022 - 2023

Môn: NGŨ VĂN

Thời gian: 180 phút (không kể thời gian giao đề)

Ngày thi: 24/02/2023

Đề thi gồm 01 trang, 02 câu

Câu 1. Nghị luận xã hội (8,0 điểm)

Người xưa có câu: “Hữu xạ tự nhiên hương”¹.

Quan điểm trên gợi cho anh/chị suy nghĩ gì về việc xây dựng hình ảnh bản thân trong cuộc sống hiện nay?

Câu 2. Nghị luận văn học (12,0 điểm)

Có ý kiến cho rằng: “Viết văn, cũng chùng ấy kí tự, chùng ấy con chữ, mỗi nhà văn sáng tạo ra một thế giới của riêng mình. Thế giới của riêng mình nhưng lại không chỉ cho riêng mình”².

Bằng hiểu biết và trải nghiệm văn học, anh/chị hãy trình bày suy nghĩ của mình về ý kiến trên.

¹ *Hữu xạ tự nhiên hương*: có mùi hương thì tự nhiên sẽ thơm (xạ: chất có mùi hương) - Theo *Ngữ văn 10 Nâng cao*, tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2020, tr.181.

² Nhiều tác giả, *Nhà văn nói về nghệ*, NXB Văn học, 2022, tr. 180.

-----HẾT-----

- Thí sinh **KHÔNG** được sử dụng tài liệu;
- Giám thị **KHÔNG** được giải thích gì thêm.

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

HƯỚNG DẪN CHẤM THI

Đề thi chính thức

**KỶ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI QUỐC GIA
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
NĂM HỌC 2022 - 2023**

Môn: **NGŨ VĂN**

Thời gian: **180 phút** (không kể thời gian giao đề)

Ngày thi: **24/02/2023**

Hướng dẫn chấm thi gồm 03 trang

I. HƯỚNG DẪN CHUNG

1. Giám khảo chấm đúng như Hướng dẫn chấm thi của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Tổ trưởng Tổ chấm thi cần tổ chức để các giám khảo thảo luận kỹ trước khi chấm.
2. Nếu thí sinh có cách trả lời khác đáp án nhưng đúng thì giám khảo vẫn chấm điểm tương đương với biểu điểm của Hướng dẫn chấm thi.
3. Giám khảo không quy tròn điểm thành phần của từng câu, điểm của bài thi.
4. Khuyến khích thí sinh:
 - Làm bài có cảm xúc, cá tính; trình bày vấn đề một cách có hệ thống, lập luận chặt chẽ, lí lẽ sắc sảo, dẫn chứng đa dạng, tiêu biểu; có thể định dạng văn bản theo những kiểu khác nhau (trừ thơ) miễn là bám sát yêu cầu của đề và có sức thuyết phục.
 - Có cách nhìn nhận vấn đề theo quan điểm riêng, có những tìm tòi, sáng tạo riêng (ví dụ: biết vận dụng những quan sát, suy nghĩ và trải nghiệm riêng về cuộc sống hay văn chương để bàn luận vấn đề; biết kết hợp linh hoạt các thao tác nghị luận để làm nổi bật luận điểm của bài viết,...).
5. Giám khảo căn cứ vào tình hình và chất lượng thực tế của mỗi bài làm để chấm điểm thích hợp.

II. ĐÁP ÁN, BIỂU ĐIỂM

CÂU	Ý	YÊU CẦU CẦN ĐẠT	ĐIỂM
1	1	Hình thức, kỹ năng	1,0
		Đáp ứng yêu cầu của bài văn nghị luận xã hội. Trình bày vấn đề một cách khoa học, hấp dẫn.	
	2	Nội dung	7,0
	2.1.	Giải thích	
		- <i>Hữu xạ tự nhiên hương</i> : + Nghĩa đen: có mùi hương thì tự nhiên sẽ thơm. + Nghĩa bóng: có giá trị, phẩm chất, năng lực tự thân tất sẽ được biết đến. - <i>Xây dựng hình ảnh bản thân</i> : tạo dựng hình ảnh, danh tiếng; khẳng định bản sắc, giá trị của bản thân trong xã hội. Ý nghĩa khái quát: quan điểm <i>hữu xạ tự nhiên hương</i> liên quan mật thiết tới việc xây dựng hình ảnh bản thân trong cuộc sống hiện nay.	

	2.2	Bàn luận	
	2.2.1	Xây dựng hình ảnh bản thân: mục đích, ý nghĩa, nội dung, cách thức	
		- Mục đích, ý nghĩa: đề giá trị bản thân được tôn trọng, phát huy nội lực, thúc đẩy cộng đồng phát triển; tạo cơ hội khẳng định vị thế xã hội, xây dựng cuộc sống riêng – chung hạnh phúc. - Nội dung, cách thức: khẳng định giá trị tự thân qua lan tỏa tự nhiên; chủ động, tích cực quảng bá.	
	2.2.2	Xây dựng hình ảnh bản thân trong cuộc sống hiện nay	
		- Kinh tế - xã hội, khoa học - công nghệ, hệ thống thông tin - truyền thông hiện đại phát triển với tốc độ cao khiến giá trị của hình ảnh được coi trọng, đặc biệt là hình ảnh cá nhân. - Tinh thần dân chủ, quyền con người được đề cao khiến cho nhu cầu khẳng định bản thân mạnh mẽ hơn. - Việc xây dựng hình ảnh bản thân đang tạo tác động tích cực nhưng vẫn có những biểu hiện lệch lạc.	
	2.2.3	Việc xây dựng hình ảnh bản thân trong cuộc sống hiện nay với quan điểm hữu xạ tự nhiên hương	
		- Trong xã hội xưa, <i>hữu xạ tự nhiên hương</i> được xem là một phương châm tu dưỡng nhân cách. - Trong cuộc sống hiện nay, quan điểm này có nhiều mặt tích cực (duy trì, khẳng định giá trị thực chất, vững bền để tạo nền tảng cho sự tin cậy, xây dựng lối sống văn minh,...), song cũng bộc lộ những hạn chế (bị động, đòi hỏi thời gian dài, dễ làm mất đi các cơ hội phát triển; thường chỉ phù hợp với những cá nhân xuất sắc; chưa phát huy được sức mạnh truyền thông hiện đại...) - Giá trị thực chất cần phải được chủ động, tích cực quảng bá, không để những biểu hiện lệch lạc, khoa trương lấn át.	
	2.3	Liên hệ, mở rộng	
		- Tích cực tạo dựng giá trị thực chất cho bản thân, chủ động lựa chọn cách thức phù hợp để xây dựng hình ảnh bản thân. - Xã hội cần phát huy vai trò định hướng các giá trị nền tảng cho việc xây dựng hình ảnh bản thân. - Vấn đề <i>hữu xạ tự nhiên hương</i> và việc tự khẳng định, tự quảng bá bằng các hình thức truyền thông có ý nghĩa lớn với cả tổ chức, doanh nghiệp, quốc gia,...	
Tổng điểm câu 1			8,0
2	1	Hình thức, kĩ năng	1,0
		Đáp ứng yêu cầu của bài văn nghị luận văn học. Trình bày vấn đề một cách khoa học, hấp dẫn.	
	2	Nội dung	11,0
	2.1	Giải thích	
		- <i>Viết văn</i> : sáng tác văn chương. - <i>Chùng ấy ký tự, chùng ấy con chữ</i> : vốn ngôn ngữ chung để người nghệ sĩ sáng tạo nên tác phẩm văn học. - <i>Thế giới của riêng mình</i> : thế giới nghệ thuật độc đáo gắn với tài năng, tư tưởng, tình cảm riêng của nhà văn. - <i>Thế giới của riêng mình nhưng lại không chỉ cho riêng mình</i> :	

	thế giới nghệ thuật do cá nhân nhà văn sáng tạo ra không chỉ là biểu hiện riêng tư, mà còn là sự gặp gỡ, sẻ chia với mọi người.	
	Ý nghĩa khái quát: ý kiến trên nói về đặc trưng thế giới nghệ thuật, tài năng sáng tạo của người nghệ sĩ, mối liên hệ giữa thế giới nghệ thuật và sự tiếp nhận của người đọc.	
2.2	Bàn luận	
2.2.1	<i>Chừng ấy kí tự, chừng ấy con chữ, nhà văn sáng tạo ra thế giới nghệ thuật của riêng mình</i> <ul style="list-style-type: none"> - Nhà văn là người lao động trên chất liệu ngôn từ, khai thác tiềm năng cũng như khắc phục những giới hạn của nó để sáng tạo nên thế giới nghệ thuật. - Thế giới nghệ thuật là sự biểu hiện thế giới tinh thần của nhà văn (bộc lộ cảm xúc, suy tư,...). - Thế giới nghệ thuật mang bóng dáng của đời sống thực tại nhưng không hoàn toàn đồng nhất với đời sống thực tại, thể hiện cảm quan nghệ thuật độc đáo của nhà văn về đời sống, con người. - Thế giới nghệ thuật tồn tại trong hình thức nghệ thuật, kết tinh các giá trị tinh thần quan trọng, đặc biệt là giá trị thẩm mỹ. 	
2.2.2	<i>Thế giới nghệ thuật không chỉ cho riêng mình</i> <ul style="list-style-type: none"> - Sáng tạo thế giới nghệ thuật là cách để nhà văn thực hiện sự giao tiếp thẩm mỹ với người đọc, xuất phát từ nhu cầu bộc bạch, tâm sự, đối thoại của nhà văn với mọi người; từ đó, có thể nhận được sự đồng cảm, thấu hiểu từ người khác. - Thế giới nghệ thuật vừa cá biệt vừa phổ quát, vừa mang tính cá nhân vừa mang tính nhân loại, vừa riêng tư vừa mang ý nghĩa xã hội. - Thế giới nghệ thuật tồn tại cho người đọc, sống trong tâm trí của người đọc, là đối tượng để người đọc cảm thụ, thưởng thức, sáng tạo ý nghĩa cho nó. 	
2.3	Mở rộng <ul style="list-style-type: none"> - Tính riêng biệt, độc đáo của thế giới nghệ thuật thể hiện như những điểm phong cách thống nhất xuyên suốt hệ thống tác phẩm của nhà văn. - Chỉ những nhà văn thực sự tài năng, bản lĩnh mới có thể tạo ra thế giới nghệ thuật độc đáo. - Để chiếm lĩnh thế giới nghệ thuật của nhà văn, bản thân người đọc phải có ý thức nâng cao tầm đón nhận của mình. 	
	Tổng điểm câu 2	12,0
	Tổng điểm toàn bài (1 + 2)	20,0